

Bibliographische Daten

Titel: Hartmann Schedel: Liber chronicarum – Nürnberg, STN, Cent. II, 98
Signatur: Cent. II, 98

Die Nutzung der Digitalisate von gemeinfreien Werken aus den Sammlungen der Stadtbibliothek im Bildungscampus Nürnberg ist gemäß den Bedingungen der [Creative-Commons-Lizenz Public Domain Mark 1.0](#) uneingeschränkt und kostenfrei erlaubt.

Im Sinne guter wissenschaftlicher Praxis wird gebeten, bei der Verwendung von durch die Stadtbibliothek im Bildungscampus überlassenen Digitalisaten stets die Quellenangabe in folgender Form zu verwenden: Stadtbibliothek im Bildungscampus Nürnberg, [Bestandssignatur + Blatt/Seite]

Im Interesse einer laufenden Dokumentation und der Information für Benutzerinnen und Benutzer erbittet die Stadtbibliothek die Überlassung von Belegexemplaren oder Sonderdrucken von Veröffentlichungen, die aus der Benutzung von Handschriften und anderen Medien in den historischen Sammlungen der Stadtbibliothek hervorgegangen sind. Sollte eine Abgabe nicht möglich sein, wird um Mitteilung der bibliographischen Daten der Publikation gebeten.

Ultima etas mundi.

De Extremo Iudicio ac fine mundi.

Dispositione sumi dei sic ordinatum est: ut in iustum hoc seculum / decurso temporis spacio terminum sumat. Extinctus protinus di malitia / Et prius animis ad beatam vitam reuocantur, quietum tranquillumq; pacificum / Quicunq; ut poete vorant seculum / deo ipso regnante florescant. Impletis igitur temporibus que deus morti statut terminabitur ipsa mors / Et non tempore, lem vitam temporalis mors sequitur / Consequens est / ut resurgent anime ad vitam pannem. Qua finem mors temporalis accipit: Rursus sciat vita animi sempiterna est / In qua diuinos et me loquibiles immortaliuntur / nec seculi caput. Ita mors eius perpetua sit ^{necesse} / In qua permes penitus et infinita tormenta pro peccatis pendit / Propinquante uero hunc tempore sculpi prodigia miranda per omnia elementa sunt mundi sicut / Quibus imminent exultus amueris gentibus intelligitur. Diuus quoque hic etiam ex annalib; hebreorum signa xv diez reseruntur / An non continui sunt uel intermissiones / non expicit prima die eriget se mare cubits qd; super altitudinem montium stans in loco suo quasi murus / Secundo autem descendet ut dix possit videari / Tercio marne belue apparetur super mare dabant rugib; usq; ad celum / Quarto eredit mare et aqua / Quinto herbe et arbores rabiunt eorum sanguineum / Sexto ruerent edifica / Septimo petre adiuicem collidentur / Octavo fiet generalis terrae motus / Non equabitur terra / Decimo erubunt homines de cauernis / et ibunt uelud amictis / nec poterunt mutuo loqui / Undecimo surgent ossa mortuorum / et fratribunt super sepulchra / Duodecimo erident stelle / Tredecimo morientur uiuentibus / Slut cum mortuis resurgent / Quartu deum eredit celum et terram / Quintu sicut celum nouum / et noua terra / et resurgent omnes. Operentur igitur inferi et resurgent mortui / de quibus iudicium magnum ipse Rex et deus faciet / Cum dies qua finem fatalem acciperit et nos mortales ad iudicium immortalis dei veneremus / Venerit igitur summi dei filius ut uiuor et mortuus iudicet / Apparebit autem dominus in ore sapientie / Intrauit in instrumentum qd; mortis ueluti crucifixus / clavis / lanza / Videbuntur qd; ex canticis quibus uulneri / Et in valle losaphat omnis homo iudicabitur / Sed cum mundi et mortalium venerit iudicium / qd; deus ipse faciet iudicium prius simus et impios / Tunc enim amicos quidem in ignem et tenebras mittet / qui aut prestatim tenuerunt iterum uiuent spiritu dei dante honorem simus et uioram / Qd; non modo prophete futuri esse et de spiritu / Venerit etiam uates / ut hidopess ex insinuacione demonum crineantur / Nemo autem querat quem admodum fieri possit / Nec ei ducent operi per reddi rati / Sed si a proprio deus hoc est nescio quo membra modis instituit / Credamus ab eo resunt ueterem posse qui nouam fecerit / Sed infideles clamant et dicunt / Quomodo potest homo putescere ad dissoluitionem / aut in puluerem reuertitur / materies etiam in eternum profundo sorbetur / fluctibusq; dispergitur / colligi cursum et reintegri in unum corpus / Et ex autem eadem hominis operari / Ad quos respondet ex sermonibus pauli fratrem / dicens / Insuper tu qd; sermons non uiuificatus nisi prius mortalitas / et qd; sermons futuri est / Sermons sed nudum genitum tritici aut aliis exteris sermonibus / Deus autem dat ei corpus prout uult / Quod autem in semibus que in terram iactis per annos singulos fieri uideatur / horum in tua carne que lege dei seminatus in te ueretur esse non recedis / Cur questo tam angustus et in ualidus divine potentie estimatur / ut dispersum omniusq; materie puluerem in prius rati colligi et reparari posse non credas / An non censens aut uides / Qd; etiam mortale ingentium demersos in profundum terrae metallorum venis remansit / et artificis oculus aurum uidetur / In quo imperius terra putat / Et cum aurum esse prout uena / et argenti alium / Cristi longe disparem / sed atq; plumbi diversam / Inter speciem terrae latere mortale depichendat ingentium / diuina uirtus inuenire posse ac disponere non potest / omniusq; materie pessimum etiam si videtur dispersum / Sed ad hanc temporis annos que intellectu deficiunt naturalibus rationibus adiuuare / Si quis seminat deinceps in manu sua permaneat / et hoc indistincte seminat / vel per passum propagat in terram / nonne omniusq; seminis granum / quoniam lori tactum fuerit competenti tempore secundum naturam sue speciem gerumen producit / ut fructu sue forme suum corporis reparat / Ita ergo omniusq; materie substantia / quis varie diversisq; dispersa sit / ratio tamquam ipsa que inest omniusq; materia est immortalis / quae immortalis autem est / ex eo tempore quo seminatis in terra primo uero dei uoluntate exsistit / collectu terrae attractu substantiae sensum reddit ac reparat in illam speciem / quia mors aliquam dissoluerat / Et ita fit omniusq; alicut ut non ad corpus et extraneum corpus / sed ad suum qd; habuerat reportum / Consequentia potest pro agoribus presentibus uite / cum alicut sua arte / vel pudicam coronari / vel impudicam pumari / Non autem renasteruntur / sed resurgent / et idem corporibus indueniuntur / Et prius uite facturisq; omni memoris erunt / Et in bonis celestibus colloqui / et de feueribus iocunditate inuabiliter copiant / presentes deo genitos agent / malum de delectu / eos ad regnum ueritatis spectuam suscitent / Hec sunt que a prophetis futura dicuntur / Quorum testimoni